

EXKURZIA V GOOGLE

Dňa 19.10. sme navštívili pobočku Google. Celá exkurzia bola super, veď čítajte ďalej sami... Najprv sme hrdo kráčali s mobilmi v ruke pri hre Pokemon Go ...

Strana 9

TALENTOVANÁ HOKEJISTKA

Aké talenty skrývajú Jarovce? Už sme zopár talentovaných detí a mladých ľudí z Jaroviec predstavili a radi v tom pokračujeme.

Strana 19

Jarovské noviny

Číslo 4, Ročník IX., December 2018, nepredajné

Noviny pre obyvateľov Jaroviec.

NOVÝ STAROSTA A POSLANCI ZLOŽILI SĽUB

Po 12 rokoch došlo v Jarovciach k výmene na poste starostu mestskej časti. Ustanovujúce rokovanie zvolal odchádzajúci starosta na 6. decembra – sviatok Sv. Mikuláša, patróna Jaroviec.

pokračovanie na strane 2

(foto zľava: Milan Husár, Michal Czafík, Andrej Klapka, Zuzana Kotvasová, Jozef Uhler, Marcela Škodlerová, Denis Németh, Richard Szabó)

VÝSLEDKY KOMUNÁLNYCH VOLIEB V JAROVCIACH

Počet voličov v Jarovciach narastá so zvyšujúcim sa počtom obyvateľov. V roku 2010 sme mali 1261 oprávnených voličov, v roku 2014 ich bolo 1583 a v tomto roku až 1867. Je to nárast cca 300 voličov každé štyri roky.

Strana 3

VIANOČNÁ PIESEŇ TICHÁ NOC, SVÄTÁ NOC ZNIE KREŠŤANOM UŽ 200 ROKOV

V tomto roku uplynie už 200 rokov, čo vznikla na celom svete známa vianočná pieseň Tichá noc, svätá noc. Pri zaznení jej tónov neustále cítime to neopakovateľné čaro tých najkrajších kresťanských sviatkov roka - Vianoc.

Strana 16

OBSAH:

STRANA 2 - 3

- NA ÚVOD
- NOVÝ STAROSTA A POSLANCI ZLOŽILI SĽUB
- VÝSLEDKY KOMUNÁLNYCH VOLIEB V JAROVCIACH

STRANA 4 - 5

- SVIAKOV SV. MIKULÁŠA A NOC KRAMPUSOV 2018

STRANA 6 - 7

- 70. VÝROČIE ZALOŽENIA MATERSKEJ ŠKOLY

STRANA 8 - 9

- DVE SÝPKY SA MAJÚ STAŤ NOVÝM KULTÚRNYM STÁNKOM
- EXKURZIA V GOOGLE

STRANA 10 - 11

- AKTIVITY V MC LUSKÁČIK
- VÝLET NA JUŽNÚ MORAVU

STRANA 12

- PREDAJ VIANOČNÝCH VENCOV
- SÚŤAŽ VO VARENÍ GULÁŠU

STRANA 13

- ERASMUS+
- ZDRAVŠIA CHRBTICA

STRANA 14 - 15

- PRÍCHOD CHORVÁTOV

STRANA 16 - 17

- TICHÁ NOC, SVÄTÁ NOC
- DUCHOVNÉ SLOVO
- SPOLOČENSKÁ RUBRIKA

STRANA 18

- VÝKON AUTA AKO HÁDANKA
- PRÁVNÁ PORADŇA

STRANA 19

- TALENTOVANÁ HOKEJISTKA EMMA PLANKENAUEROVÁ

STRANA 19

- ZABAVME SA
- ŠPORT: FUTBAL

Na úvod

Milí Jarovčania,

veľmi pekne ďakujem za dôveru, ktorú ste mi vo voľbách prejavili. Ďakujem vám aj za to, že ste zvolili poslancov, z ktorých každý už preukázal, že dokáže robiť veci pre ľudí nezištne a s radosťou. Sme dobrý tím a to je veľmi dôležité, pretože spolu idú veci ľahšie. viesť mestskú časť, ktorá sa tak rýchlo rozvíja, je pre mňa veľkou výzvou a uvítam každý dobrý nápad.

O pár dní tu máme nový rok a ja ho vidím ako rok obnovy spolupráce. Verím, že nielen moje dvere budú otvorené, ale otvoria sa aj dvere všetkých aktívnych organizácií v Jarovciach. Či sú to poľovníci, športovci, hasiči, mladí Chorváti, starší Chorváti, červený kríž, spevácke zbory a skupiny, materské centrum, seniori a ďalší. Ak budeme všetci otvorení spolupráci a novým nápadom a veci budeme robiť spoločne, dosiahneme výborné výsledky v prospech nás všetkých. Veď koniec koncov, všetci sme tu doma a trieštenie, štiepenie či závisť nikdy nepriniesli nič dobré.

Chcem byť starostom, ktorý spája a hľadá riešenia ako sa veci robiť dajú. Viem, že očakávania sú veľké a urobím maximum preto, aby som ich naplnil.

Milí Jarovčania, želim Vám krásne prežitie Vianoc v spoločnosti svojich najbližších a najmilších a úspešný Nový rok 2019.

Jozef Uhler
starosta

NOVÝ STAROSTA A POSLANCI ZLOŽILI SĽUB

Novozvolení poslanci počas hlasovania na prvom zasadnutí

(pokračovanie z prvej strany)

Rokovanie zastupiteľstva je verejné a občania ho mohli sledovať priamo v sále kultúrneho domu a tentoraz aj prostredníctvom internetu na facebookovej stránke Jarovských novín.

Rokovanie uviedol starosta Pavel Škodler. Predsedníčka miestnej volebnej komisie Viera Kaštilová Tonková oboznámila prítomných s výsledkami volieb. Následne zložil sľub novozvolený starosta Jozef Uhler a postupne aj všetky poslankyne a poslanci. Jarovce majú pre toto volebné obdobie dve poslankyne a päť poslancov: Marcela Škodlerová, Zuzana Kotvasová, Michal Czafík, Denis Námeth, Andrej Klapka, Milan Husár a Richard Szabó.

Po zložení sľubov vystúpil nový starosta s prejavom, v ktorom poďakoval voličom, odchádzajúcemu starostovi a poslancom. Vo svojom prejave apeloval najmä na spoluprácu všetkých, ktorým na Jarovciach záleží a zdôraznil, že jeho dvere sú pre každého otvorené.

Nasledovala pracovná časť rokovania. Starosta oznámil, že za svojho zástupcu menuje poslanca Michala Czafíka, ktorý vo voľbách získal najviac hlasov. Za poslanca oprávneného zvolávať a viesť zasadnutia miestneho zastupiteľstva bol zvolený poslanec Andrej Klapka.

Starosta informoval, že na pracovnom rokovaní sa s poslancami dohodli na zachovaní súčasných komisií miestneho zastupiteľstva a obsadili ich nasledovne:

Novozvolený starosta Jozef Uhler odovzdáva kyticu odchádzajúcemu starostovi Pavlovi Škodlerovi

Komisia finančná, podnikateľských aktivít a správy majetku

predseda: Zuzana Kotvasová

poslanci: Milan Husár, Marcela Škodlerová, Richard Szabó

členovia neposlanci: Lucia Kurtiová

Komisia kultúry, voľného času, vzdelávania, mládeže, športu, sociálnych vecí a zdravotníctva

predseda: Marcela Škodlerová

poslanci: Denis Németh, Michal Czafík, Zuzana Kotvasová, Milan Husár, Richard Szabó, Andrej Klapka

členovia neposlanci: Monika Plankenauerová, Mária Szabóová, Martina Komendová, Alica Pauhofová, Milan Šimek a Juraj Hradský

Komisia územného plánovania, výstavby, dopravy a životného prostredia

predseda: Richard Szabó

poslanec: Michal Czafík, Milan Husár, Andrej Klapka

členovia neposlanci: Ladislav Filo, Marián Wolf, Pavol Židek, Štefan Židek, Zuzana Meszárosová

Komisia na ochranu verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov mestskej časti

predseda: Andrej Klapka

poslanci: Denis Németh, Milan Husár

Členmi rady školy za zriaďovateľa sa stali Terézia Wolfová, Alica Pauhofová, Marcela Škodlerová a Richard Szabó.

Okrem starostu, ktorý môže sobášiť zo zákona, boli za sobášiacich zvolení Andrej Klapka a Marcela Škodlerová.

Poslanci ďalej schválili aj preplatenie nevyčerpanej dovolenky odchádzajúcemu starostovi a plat nového starostu, ktorý ostal vo výške platu odchádzajúceho starostu, teda 30% navyše k zákonnému minimu.

Po ukončení slávnostného rokovania bol pre prítomných pripravený pohár sektu a spoločne so starostom a poslancami si pripili na dobrú spoluprácu.

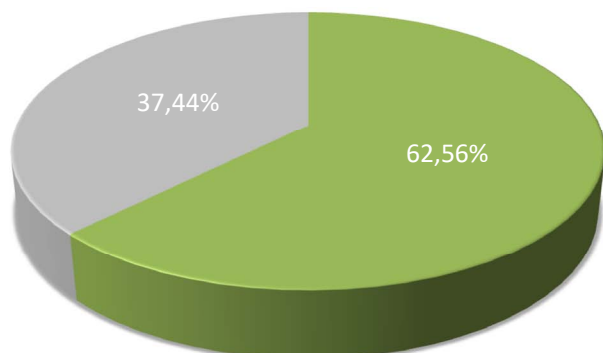

Zamestnanci miestneho úradu

VÝSLEDKY KOMUNÁLNYCH VOLIEB V JAROVCIACH

Počet voličov v Jarovciach narastá so zvyšujúcim sa počtom obyvateľov. V roku 2010 sme mali 1261 oprávnených voličov, v roku 2014 ich bolo 1583 a v tomto roku až 1867. Je to nárast cca 300 voličov

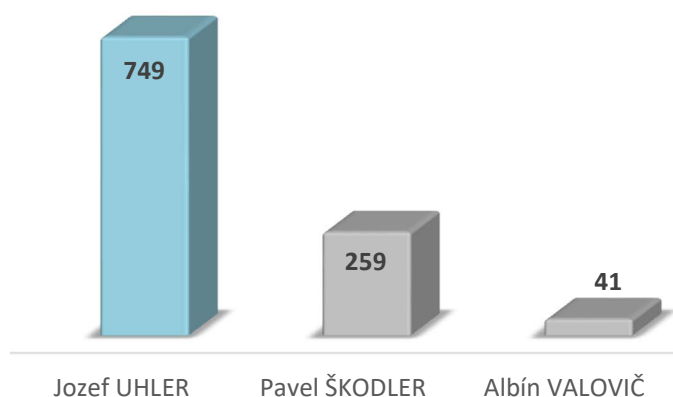
VOLEBNÁ ÚČASŤ V JAROVCIACH

každé štyri roky. Jarovce sa nedali zahanbiť volebnou účasťou, pretože už tretíkrát po sebe v komunálnych voľbách mali druhú najvyššiu účasť v rámci Bratislavy. Prvenstvo si drží Čunovo. Účasť v Jarovciach dosiahla 62,56%.

V týchto voľbách došlo ku zmene na poste starostu mestskej časti. Jozef Uhler so ziskom 749 hlasov preberie vedenie mestskej časti

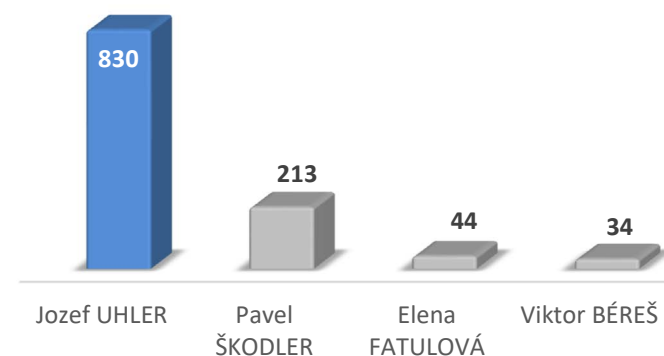
VOĽBA STAROSTU

po Pavlovi Škodlerovi, ktorý získal 259 hlasov. Kandidát Albín Valovič dostal dôveru 41 voličov. Jozef Uhler s výsledkom 71,4% získal najvyššiu dôveru zo všetkých novozvolených starostov Bratislavských mestských častí. Vyššiu dôveru získali len dvaja staronoví starostovia vo Vrakuni a v Dúbravke.

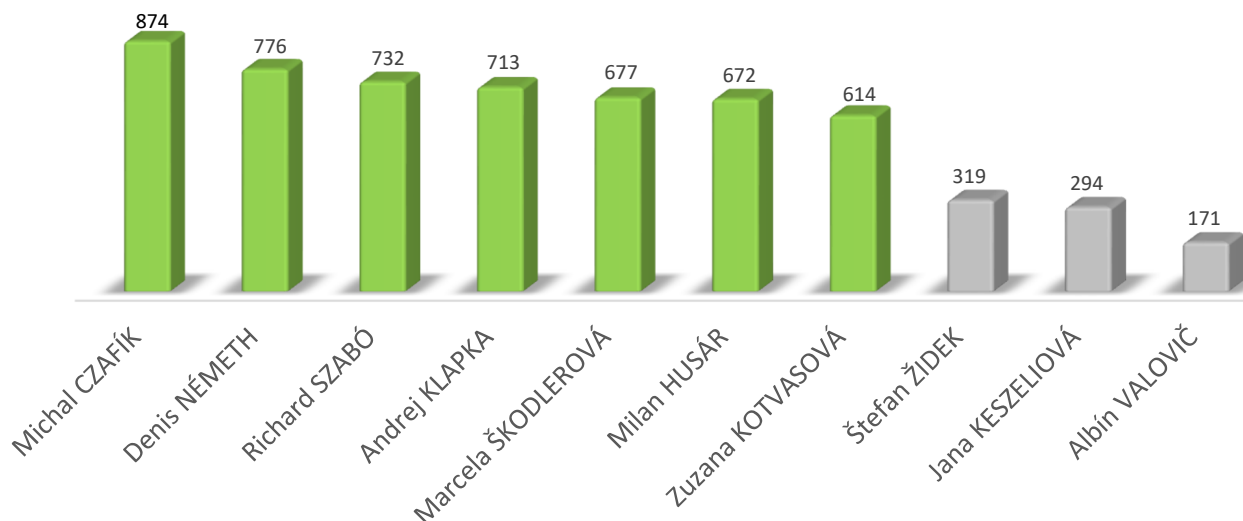
V Jarovciach vyhral primátorské voľby Václav Mika (359 hlasov) pred Matúšom Vallom (318 hlasov), ktorý sa stal primátorom Bratislavy. Exprimátor Ivo Nesrovnal získal 238 hlasov a Ján Mrva 140 hlasov. O jedno miesto mestského poslanca za Jarovce súperili štyria kandidáti. Mandát dostal obhajca poslaneckého mandátu Jozef Uhler s počtom hlasov 830 (74%). Pavel Škodler získal 213 hlasov, Elena Fatulová 44 hlasov a Viktor Béreš, ktorý zároveň kandidoval aj za primátora, získal 34 hlasov.

VOĽBA MESTSKÉHO POSLANCA

Na sedem poslaneckých miest kandidovalo desať kandidátov. Svoje mandáty obhájili Richard Szabó, Marcela Škodlerová a Milan Husár. Novými poslancami sa stali Denis Németh, Andrej Klapka, Zuzana Kotvasová a Michal Czafík, ktorý získal spomedzi všetkých kandidátov najviac hlasov. Poslankyňa Zuzana Kotvasová bola už poslankyňou v rokoch 2010-2014. Prvým náhradníkom je Štefan Židek. Počty hlasov sú uvedené v grafe.

VOĽBA POSLANCOV MIESTNEHO ZASTUPITEĽSTVA

SVIATOK SV. MIKULÁŠA A NOC KRAMPUSOV 2018

Sviatok sv. Mikuláša patrí v Jarovciach dodnes medzi najobľúbenejšie. Oslavuje sa tradične v období druhej adventnej nedele. U nás v Jarovciach sme oslavovali príchod svätého Mikuláša 8. 12. 2018. V tento krásny, magický dátum však okrem Mikuláša prišli aj veľkí, temní, chlpatí, zvoncami a reťazami ovešaní krampusi z Alpských hôr. Prvé impulzy „Noci krampusov“ začali už 7. februára 2018, kedy sme nakrútili prvé zábery k tohtoročnej video upútavke. Čiže už od začiatku roka 2018 sa začalo pracovať na prvých myšlienkach a nápadoch ohľadom našej staro-novej tradície. Neskôr sa pracovalo na príbehu a vytvorení stručného a jednoduchého deja. Dôležitý bol podnázov udalosti, ktorý ukrýva kľúčový element týkajúci sa deja. V prvom ročníku, v roku

2017, sme zvolili ako názov Noc krampusov a príchod sv. Mikuláša. Názov nám vysvetľuje v stručnosti celý príbeh v jednej vete. Zatiaľ čo v minulom ročníku sme sa venovali hlavne Mikulášovi a jeho príchodu, tento rok sme chceli dať viac priestoru čertom - bájnym bytostiam označovaným aj ako krampus. Preto sme sa rozhodli pre kľúčový podnázov - Temná hodina.

Temná hodina označuje čas, kedy nemožno krampusa uväzniť, preto je v tejto hodine voľný - neobmedzený. Do príbehu sme sa tiež rozhodli prispieť novým špeciálnym elementom - mužskými anjelmi. Ako sa píše v Biblii, všeobecne najznámejší archanjeli sú Michael a Gabriel. V našom príbehu hrajú títo dvaja anjeli dôležitú úlohu, ktorá celému deju pridáva na dramatickosti. Úlohou archanjelov, ktorí sa túľajú a strašia v čase druhej adventnej nedele nielen deti, ale i dospelých, je chytať zatúlaných krampusov a odvážať ich z ľudských obydľí späť do hôr. Prológ začína teda ulovením Xarexa, ktorý je pravou rukou najväčšieho a najsilnejšieho krampusa Rexara, ktorý ma zatočené baranie rohy. Celý príbeh sa postavil okolo týchto štyroch postáv, ktorý sa doplnil mnohými ďalšími rohатыmi zástupcami pekla. Ako je už všetkým známe, prerušiť temnú hodinu vie len svätá osoba, ktorá žila v ľudskom svete, v našom prípade sv. Mikuláš. Keď bol námet dostatočne silný, začalo sa pracovať na scenári, neskôr sa scenár pretavil na komiks - storyboard, ktorým sa oslovovali predstavitelia rôznych charaktarov a predovšetkým sponzori, ktorí zastrešili celú akciu po finančnej stránke, aby mohol vzniknúť príbeh - respektíve

0. PROLOG - TMA - HLAS - PRICHÁDZA AJELI
SČERTOM - ČERT ZAČINA BESNÚT
ANJELI TASIA NIČE
ZAPNÚ SA SVETLA - KRAMPUSI
ZAČINAJÚ

3. OBRAZ
"KRAMPUS BOJUJE
S MALÝMI ANJELMI"

2. ANJEL PREHŔVA
3. PRICHÁDZA DVAJA ČERTI
4. DÁVA SA MU
REŤAZE
5. NESKÔR
HO
VLADEJÚ DO KLETOKY

7. VOLÁME
MICHAEL ZVOLÁ NA MIKULÁŠA - PRÍŠ SVÄTÝ MIKULÁŠ PRÍŠ

4. OBRAZ
4. PRICHÁDZA ČERTI
2. BLÁŽNIA SA
3. S CHYTANÝM MALEHO
ANJELA A
UKLADAJÚ DO KLETOKY
4. ANJEL MICHAEL BOJUJE
PROTI TROM
SPALICAMI
5. NAJEDNIE
MU ČERTI
DIEŤU DIEŤ
A RECUJÚ SA
SNIMI ZO BRANÍ
6. 3 ČERTI PRIPŮTAVU
MICHAELA O DVA STROMY

legenda o Temnej hodine. Ako sme zbierali inšpiráciu v okolitých zahraničných dedinách, všade nám chýbal príbeh, zápleтка, konflikt. Preto sme si zvolili cestu náročnejšiu, no vo výsledku bohatšiu pre každého jedného diváka, či už je mladší alebo starší. Išlo nám o zážitok, ktorý si každý uzavrie do svojej súkromnej skrinky alebo o peknú spomienku, na ktorú len tak rýchlo nezaбудneme. Oslovením sponzorov, ktorých sa nám podarilo získať tento rok mnoho, sa nám podarilo zadovážiť nové masky, kostýmy, rekvizity ako sú zvony, reťaze, laná a stavebný materiál na klieťky. Dôležitým faktorom Noci krampusov bol oheň, preto sme veľa investovali do bengálskych ohňov, dymovnic, stroboskopov a svetelných efektov. Atmosféru pekla evokovali červené svetielka, ktoré nám venovala firma Eventide - Dominika Jaborek Svíteková, ktorej veľmi pekne ďakujeme. Ujovi Pištovi Čabrákovi vďačíme za ohňostroje, ktoré alternovali kanón a oznámenie príchodu krampusov. O osvetlenie sa postaral Daniel Kontúľ, ktorý bol aj druhým kameramanom a spolu s našim Denisom zachytili priebeh celej udalosti. O zvuk sa postaral Milan Šimek a Peťko Osvald. Miňo mal ako už tradične na starosti moderovanie celej akcie, za ktoré mu veľmi pekne ďakujeme.

Každý začiatok má svoj koniec. A preto sme sa rozhodli ukončiť celú akciu krásnou bodkou. Mikulášovým príchodom spolu s anjelíkmi, ku ktorým sa pridali aj archanjeli a spolu odprevadili sv. Mikuláša k jeho izbe. Tu prijímal všetky poslušné a odvážne deti. Za mikulášsku izbu vďačíme Siske Knotek - Susan & Sis, decore. Veríme, že všetky deti dostali svoj sladký, vytúžený balíček, ktorý si vyslúžili odvahou a peknou riekankou či básničkou. Pre dospelých boli pripravené vianočné trhy, za ktoré vďačíme dievčatám a chlapcom z folklórneho súboru Ljuljanka a Konjic. Na sviatok svätého Mikuláša a príchod krampusov prišlo pozrieť mnoho ľudí z našej obce a zároveň z okolitých mestských častí z Rusoviec, Čunova, Petržalky, Rajky i Kittsee. Všetkým za prejavenú dôveru ďakujeme.

Ďakujeme všetkým zúčastneným, odvážnym detičkám i odvážnym rodičom. Poďakovanie patrí miestnemu dobrovoľnému hasičskému zboru, ktorý bezpečne dohliadol na celú udalosť. Ďakujeme miestnemu úradu Jarovce a všetkým sponzorom a partnerom. Zároveň vieme o ďalších potenciálnych podporovateľoch, s ktorými počítame do budúcnosti, lebo o rok sme tu zase a pokúsime sa prichystať opäť niečo dychberúce, nezabudnuteľné a čarovné. Krásne, štedré a požehnané sviatky prajem všetkým v mene celého „Nášho“ tímu.

Mário Majči Németh
foto: Peter Kaštil, Jana Kubinová

KALENDÁR PODUJATÍ

- 22. 12. 2018 o 16:00 Vianočný koncert** v Čunove, kostol Sv. Michala (folklórny súbor Črip - Devínska Nová Ves, Mušký spevácky spolok - Jarovce)
- 23. 12. 2018 o 16:00 Vianočný koncert** v Jarovciach, kostol Sv. Mikuláša (DFS Ljuljanka - Jarovce, TO Konjic - Čunovo/Jarovce)
- 26. 12. 2018 Štefanská zábava** v DK Jarovce o 20:30 (hrá skupina Delivery)
- 27. 12. 2018 o 17:00 "Lujo, kde si bol včera v noci"** divadelné predstavenie jarovského ochotníckeho divadla v DK Jarovce (v chorvátštine)
- 30. 12. 2018 o 17:00 "Lujo, kde si bol včera v noci"** divadelné predstavenie jarovského ochotníckeho divadla v DK Jarovce (v chorvátštine)

PREHĽAD PLESOVEJ SEZÓNY V JAROVCIACH

- 12. 01. 2019 Poľovnícky ples**
(hrá skupina Brilliance, vstupenky 0903215942)
- 02. 02. 2019 Ples športovcov**
(hrá skupina Delivery, vstupenky vypredané)
- 16. 02. 2019 Chorvátsky ples**
(hrajú skupiny PAX a Čunovski bečari, vstupenky 0903935402)
- 02. 03. 2019 Hasičský ples**
(hrá skupina Meteor, vstupenky 0903178066)
- 05. 03. 2019 Fašiangová zábava Červeného kríža**
(hrá skupina Meteor, vstupné dobrovoľné)

70. VÝROČIE ZALOŽENIA MATERSKEJ ŠKOLY V JAROVCIACH (ČASŤ 4)

Nový školský rok začal 4. septembra 1978. Do otvorenej brány sa hrmuli deti s kyticami kvetov, Z ich tváří som čítala radosť, strach, ba v niektorých očkách sa aj slzy zaleskli. "Či sa patrí takým veľkým plakať?" Odpoveďou bol nieistý pohľad a postupne aj nesmelý úsmev, ktorý si ťažko ťhľasnil cestu na rúžovej tváričke. Smútok a obavy z nového prostredia netrvali dlho. Súdružky učiteľky úprimným, milým slovom vyhnali smútok z detských tváří trpezlivo odpovedali na nespočetné množstvo otázok, a po niekoľkých dňoch sa z budovy ozýval veselý džavot a smiech šťastných detí.

Takto som to napísala do kroniky, o prvých dňoch v materskej škole, kde som aj ja nastúpila ako mladá učiteľka.

Na súdružku riaditeľku Boženu Hrádekovi a súdružky učiteľky Maťu Kellarovú a Lydu Šmidákovú ale aj súdružku školničku Vieru Bombovú si spomínajú v Jarovciach viacerí. Či už ako deti ktoré navštevovali v tom období MŠ, ako rodičia, alebo starí rodičia. Boli sme kolektív kreatívnych, flexibilných ľudí, s veľkou chuťou do práce a s úprimnou láskou k deťom. Vo voľnom čase sme si vyrábali učebné pomôcky, nacvičovali programy k rôznym príležitostiam, vyhľadávali pre deti zaujímavé aktivity, organizovali rôzne výlety a hlavne každodennou výchovno-vzdelávacou činnosťou pripravovali deti na úspešný vstup do ZŠ. S. riaditeľka Hrádekovi nás v týchto aktivitách veľmi podporovala. Súdružky učiteľky Maťa a Lyda, ako ich deti familiárne oslovovali, prišli z Bratislavy, z veľkého mesta. Koľko krát zabudli priložiť do pece, ktorá stála v rohu triedy. Až keď cítili chlad, obetavá súdružka školnička pani Bombová musela znovu zakurovať. MŠ navštevovali deti z rôznu národnosťou. Najviac bolo chorvátsky a maďarsky hovoriacich detí. Veľa bolo takých, čo nevedeli ani slovo po slovensky. Súdružky učiteľky Lyda a Maťa nerozumeli výrazom: môntl, hláče, ovatety, ručiene... a robila som im tlmočníčku. Ráno pri hrách Žanetka povedala „Teraz budem vašalovať“. Izabelka si pýtala svoju čiapku a keď sa jej s. učiteľka opýtala ktorá je jej, odpovedala: „Tá pirošková.“ Deti sa učili nové výrazy po slovensky a s. učiteľky maďarsky a chorvátsky.

Súdružka školnička V. Bombová sa starala o čistotu a poriadok v MŠ. Veľmi svedomito a dôsledne pristupovala denno-denne k svojim povinnostiam. Napriek tomu, že to boli priestory v ktorých sa vykurovalo tuhým palivom a neskôr naftovými kachľami boli vždy udržiavané vo vzornej čistote. Nové priestory – ktoré boli pristavené k pôvodným dôsledne upratovala na pol úväzku s. Schislerová M. O dobré a chutne pripravené jedlo sa starali pani kuchárky s. J. Róthová a A. Radovichová.

Roky poznačené budovaním socializmu uprednostňovali spoločné kolektívne činnosti. Výchova a vzdelávanie sa uskutočňovala formou zamestnaní. Predškoláci museli denne absolvovať dve zamestnania. Cieľom výchovy bolo všestranne rozvinutá osobnosť. S. učiteľky sa museli zúčastňovať IVP – ideovo politického vzdelávanie a správny zamestnanci /školnička, kuchárky, upratovačka / PEŠ politicko-ekonomického školenia, ktoré malo prispieť k zlepšeniu práce a rozšíreniu poznatkov z politickej oblasti. Bolo samozrejmosťou pravidelne sa zúčastňovať brigád na úprave okolia MŠ, natieraním oplotenia, okopávaním a vyhrabávaním trávniku v rámci týždňa pracovnej aktivity, ktorý vyvrcholil pracovnou smenou v sobotu.

Súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu boli aj takzvané mimo-riadne dni v MŠ, medzi ktoré patrili návštevy významných pamätníkov: Slavín, Devín. Navštívili sme ZOO, bábkového divadla v Bratislave, plavili sme sa loďou po Dunaji, navštívili sme letisko vo Vajnorochoch.

Na veľkom trávniku štartovalo lietadlo. To upútalo pozornosť všetkých detí. Potom nás zaviedli do hangáru a posadili do lietadla ANČA. radosť nebolo konca krája. "Ujo pilot ma posadil za riadiaci pult." "A mne dal na uši slúchadlá" prekríkovali sa deti. Ujo výsadkár nám ukázal, ako vyzerá

ich výstroj pred zoskokom. Pri vetroňoch, ktoré boli pristavené v zadnom hangári, nám v krátkosti vysvetlil na akom princípe môžu bez motora letieť. Najväčšiu radosť však mali z toho, že nám za symbolickú cenu 1 Kčs predali vyradený padák, ktorý sme si zobrali do MŠ.

Takto opisujem v kronike výlet na letisko.

Ten padák sme často na našom dvore skúšali. Bolo že to radosť, keď som sa doň navliekla. Vietor zaľúkal a mňa to unášalo. Nevie, čo by sa bolo stalo, keby sme nemali oplotený dvor. Modriny na chrbte a na nohách ma upozornili, že to nebol ten najlepší nápad. MŠ rozšírila spoluprácu s OB- osvetovou besedou v Jarovciach. Pán Popluhár Š. nám v zime chodil premietat rôzne detské kreslené filmy. V lete sa deti tešili na premietanie v kultúrnom dome. Výmennými hospitáciami sme rozvíjali spoluprácu so ZŠ.

Pre deti veľmi zaujímavými boli návštevy PS útvaru v Jarovciach. Vojaci deťom poukazovali zbrane, techniku, miesta kde cvičili, kde oddychovali. Vymýšľali im zaujímavé športové súťaže a súčasťou návštevy bola aj prehliadka ošipáných, ktoré si tam chovali pre vlastnú potrebu. Chceli sme sa poďakovať veliteľom a príslušníkom PS a vyzvali sme deti, aby nakreslili svoje zážitky, čo ich najviac zaujalo. Aké bolo naše prekvapenie, keď väčšina detí nakreslila ufúľané prasiatka v ohrade.

Programy detí z našej materskej školy nechýbali na žiadnych oslavách v obci. Zbor pre občianske záležitosti nás pozýval na zápis novorodených detí:

„Tak teda víťaj púčik sedmokrásy.

Si naša jar i čistý biely list.

Človek sa rodí z radosť a lásky
a s láskou mal by celým životom ísť.“

...ale aj na posedení s dôchodcami a jubilantmi.

Oslavy MDŽ boli milou príležitosťou ako poďakovať mamičkám a babičkám za ich lásku a starostlivosť. Kultúrny dom bol vždy obsadený do posledného miesta a každé dieťa sa chcelo prezentovať v prednese, v speve, tanci v divadielku.

Od roku 1981 sme uzavreli patronátnu zmluvu s MO ČSČK v Jarovciach. Naše deti kultúrnym programom pozdravili členov na výročnej schôdzi a Červený kríž nám prispel na darčeky k MDD. Táto spolupráca trvá až doteraz.

Veľmi si vážim spolupráci s MNV v Jarovciach. Predsedovia: s. Malý J. neskôr Wolf M. nás na MDŽ, a na deň učiteľov prišli pozdraviť do MŠ alebo nás pozvali do sobášnej siene na malé posedenie, kde nám poďakovali za našu prácu.

V roku 1981/82 sa rozšírila kapacita MŠ o jednu triedu. S. riaditeľka Hrádeková prijala s. učiteľky: M. Bastlovú a s. Horínkovú V. O rok

neskôr, s. Horínkovú vystriedala s. J. Mullerová a v kuchyni za pani Radovichovú a Róthovú nastúpila pani Hlinická A. a Rybárová M. Bolo to obdobie, kedy sloboda vyznania bola veľmi potláčaná. Vedela som, že učiteľka materskej školy nesmie chodiť do kostola. Celý život som kresťanka, katolíčka a nedeľu bez svätej omše som si nevedela predstaviť. Musela som tajne navštevovať bohoslužby v iných kostoloch, kde ma nepoznali. Keď som si dovolila prijať sviatosť manželstva v Rímsko-katolíckom kostole v Jarovciach, po veľmi krátkom čase, mi súdružka inšpektorka prišla do MŠ oznámiť, že som sa dopustila priestupku voči morálnemu kódexu budovateľa komunizmu a zastavuje mi kariérny postup. Pani riaditeľka mi musela zastaviť vyplatenie odmien, ktoré mi neprináležia. Aj takúto podobu mal minulý režim.

*Pokračovanie v ďalšom čísle Jarovských novín.
Erika Poropaticiová, zástupkyňa riaditeľky ZŠ s MŠ*

Masáže Lotosový kvet

NAVŠTÍVTE MASÁŽNE ŠTUDIO LOTOSOVÝ KVET

PONÚKAME
RÔZNE DRUHY MASÁŽI

- KLASICKÚ MASÁŽ
- KAMENNÚ MASÁŽ
- MANUÁLNU LYMFODRENÁŽ
- FORMOVANIE POSTAVY
- FOTOREJUVIZAČNÉ OŠETRENIE TVÁRE

NÁJDETE NÁS NA

Starorímska 20
851 10 Bratislava - Rusovce
tel. 0905 920 537
www.masazelotosovykvet.sk

DVE SÝPKY SA MAJÚ STAŤ NOVÝM KULTÚRNYM STÁNKOM

Zakomponovanie industriálnych stavieb do novej obytnej štvrte a zachovanie ich pôvodného historického rázu je zámer, ktorý je vítaným trendom vo vyspelej Európe. A hoci sa u nás stále častejšie stretávame s búraním tejto architektúry, objavujú sa už plány, ktoré sa snažia dať pôvodne priemyselným objektom nový význam. Takým je aj projekt Dve sýpky, ktorý sa stavia v bratislavskej mestskej časti Jarovce.

Koncept areálu je v princípe jednoduchý. Charakteristickými prvkami sú budova jarovskej sýpky z roku 1958 a objekt niekdajšej koniarne, ktoré zostanú zachované. Plocha medzi nimi dá vyniknúť verejnému priestranstvu s harmonickým námestím a 11 nebytovými prevádzkami, pričom z dvoch strán ho orámuju dva nízkopodlažné obytné domy so 47 bytmi. Domov tu nájdú ľudia obľubujúci veľkometrážne bývanie, keďže rozloha 2 jednoizbových, 23 dvojizbových, 2 trojizbových a 20 štvorizbových bytov, z toho 19 mezonetov, sa pohybuje v rozpätí od 49 m² do 213 m². K jednotlivým bytom sú plánované buď predzáhradky, lodžie či veľkorysé terasy. Dve sýpky majú ambíciu stať sa pomyselným srdcom Jaroviec a ponúknuť v tejto lokalite mestské bývanie londýnskeho typu. Ich vizuálna identita sa už na prvý pohľad líši od ostatných developerských projektov. **Všetky objekty budú mať jednotný historický ráz, pričom na ich fasády sa použije 7 000 m² tehál.** Vo vnútrobloku vznikne námestie s fontánou, ale aj

útulné uličky, prevádzky ako sú pekáreň, lekáreň, kaviareň či reštaurácia. Vstupy do bytov a schodiská s výťahmi sú otočené do námestia, obytné miestnosti, lodžie, terasy i predzáhradky zase na opačnú stranu do pokojnej obytnej zóny. Samotnému areálu dominuje zeleň. Maximum pozemku je venované chodcom a cyklistom, keďže všetkých 199 parkovacích miest pre domácie i návštevníkov je plánovaných v podzemí. Zaujímavosťou je, že Dve sýpky vznikli primárne v hlave architektov z Design factory, ktorí sa neskôr cez ADOM. M STUDIO s.r.o. stali ich generálnym projektantom. Tím pod vedením autorizovaného architekta Ing. arch. Martina Pašku si objekt niekdajšej sýpky pozostávajúcej z dvoch vzájomne prepojených budov vytipoval zámerne s cieľom revitalizácie brownfieldu so strategickou polohou. „Vstúpili sme do rokovania s pôvodným vlastníkom pozemku a predstavili mu náš zámer obnovy budovy sýpky a po kladnej odozve neskôr i architektonické riešenie celého územia. Primárne sme

tu plánovali vytvoriť kultúrny bod, kam by ľudia radi chodili,“ hovorí známy architekt, ktorý stojí za úspešnými projektmi ako sú Design factory, Refinery Gallery, Elektrárňa Piešťany a ktorý momentálne pracuje na obnove pamiatkovo chránenej Jurkovičovej teplárne. Netradičný koncept najskôr dostal pracovný názov Nová sýpka a verejnosti sa predstavil ako Design Center Jarovce. S výstavbou novej štvrte sa malo začať v roku 2016, no pôvodný majiteľ pozemku sa nakoniec z vážnych zdravotných dôvodov musel projektu vzdať, práce zastavil, ale spoločnosti ADOM. M STUDIO ponúkol možnosť nájsť si nového financujúceho partnera. Základná podmienka znela, aby duch projektu zostal zachovaný, čo splnila jedine spoločnosť Dynastion, s.r.o., ktorej dcérska spoločnosť DCJ, s.r.o. sa stala novým developerom projektu.

„Dve sýpky sa budú realizovať podľa pôvodnej myšlienky. Samotná budova sýpky prejde citlivou obnovou so zachovaním pôvodných materiálov a celkovej

atmosféry. Na prízemí a prvom podlaží tvoriacom galériu vznikne otvorený priestor pre akcie kultúrno-spoločenského či komunitného rozmeru. Jeho súčasťou bude i kaviareň s vlastnou záhradou. Na vrchnom podlaží oboch sýpok sa priestor otvorí až po drevený krov a dá vyniknúť 4 loftovým priestorom vhodným najmä pre ateliéry umelcov, dizajnérov, architektonické štúdiá alebo reklamné agentúry,“ približuje hlavný architekt projektu Ing. arch. Martin Paško. Koncept založený na kultúre, gastronómii a aktívnom oddychu chce poskytnúť kvalitný verejný priestor, centrum diania na periférii so všetkými možnosťami a ako bonus ponúka budúcim obyvateľom nielen dobré dopravné napojenie, ale aj žiadané súkromie. „Dve sýpky nás očarili svojou architektúrou a jedinečnosťou. Tento projekt citlivo kombinuje históriu s modernými trendmi v bývaní. Ponúka budúcim obyvateľom priestor na vytvorenie domova ale aj pre komunitný život. Veľmi nám záleží na tom, ako naše mesto

vyzerá a ako sa v ňom cítime. To bol dôvod, prečo sme sa rozhodli do projektu vstúpiť ako financujúci partner. Stavby tu po nás zostávajú dlhé roky. Mali by byť funkčné, ale aj krásne,“ hovorí Svetlana Dankovičová zo spoločnosti Dynastion, s.r.o. Generálnym dodávateľom stavby je Združenie DCJ, ktoré tvoria ADOM. M STUDIO, s.r.o. a Skeleton, a.s. Začiatok výstavby je naplánovaný na začiatok novembra 2018, nový termín ukončenia je stanovený na december 2020.

(DYNAMIC RELATIONS)

EXKURZIA V GOOGLE

Dňa 19.10. sme navštívili pobočku Google. Celá exkurzia bola super, veď čítajte ďalej sami...

Najprv sme hrdo kráčali s mobilmi v ruke pri hre Pokemon Go na zastávku autobusu. Trochu závistlivo sme z autobusu pozerali na nákupné centrá. V budove, v ktorej je samotná pobočka, sa natáčal aj seriál Oteckovia. Privítal nás Juraj Stankay, ktorý nás uviedol do prvej miestnosti. Každá miestnosť bola venovaná nejakej osobnosti alebo tradícii. Juraj nám povedal, že na dizajn miestností použili a recyklovali staré veci, lebo chceli byť šetrní k prírode.

Prvá miestnosť – meeting room- bola venovaná M. R. Štefánikovi. Bola tam maketa jeho lietadla, fotografie z celého sveta a hviezdna obloha. Ďalšia miestnosť bola venovaná Margite Figuli, ktorá okrem iného napísala Tri gaštanové kone. Na stene bol nápis Google zo starých platní a strop bol inšpirovaný kasínom Bellagio v Las Vegas. Na výrobu stropu použili viac ako 300 plastových fľaš. Onedlho sa k nám pripojil šéf pobočky Rasťo Kulich. Zobral nás do tretej miestnosti, venovanej slovenským tradíciám, kde nám prezradil, že pochádza z Detvy. V tých časoch, v Detve, musel vedieť hrať na nástroj každý, a Rasťo nám zahrál na fujare a na harmonike. Nasledujúca miestnosť bola vyzdobená na počesť Baniča, Bahýľa a Murgaša, ktorí boli vynálezcovia. Murgaš bol priekopník bezdrôtovej komunikácie, Banič vymyslel padák a Bahýľ vymyslel helikoptéru. V tejto miestnosti bol aj stolný futbal, s ktorým sme sa všetci náramne pobavili.

Vrátili sme sa do meeting room. Tam sme mali vedomostný kvíz a tí najrýchlejší dostali ceny. Na záver sme urobili spoločné fotografie. Cestou naspäť si zlomyselní žiaci vymysleli, že chcú fornetti, aby zmeškali autobus a tým aj písomku z matematiky.

Táto exkurzia bola výnimočne dobrá, zaujímavá a celý deň sme si skvele užili.

6.A

On 19th October we visited Google office. This fieldtrip was very good but read for yourself further...

We, 6.A, walked proudly to the bus stop with phones in our hands and played POKEMON GO. From the bus we looked enviously at the shopping centres. The Google branch was in the building, in which TV series OTECKOVIA was shot. Juraj welcomed us in the Google office. Each room was dedicated to a famous person or Slovak tradition. Juraj told us, they want to be environmentally friendly, that is why they used and recycled old thing for the rooms design.

The first room was dedicated to M.R. Štefánik. There was a model of his airplane, photos from of all around the world and star sky. Next room was dedicated to Margita Figuli, who among other things wrote 'Tri gaštanove kone'. On a wall, there was a Google sing from old gramophone plates and the ceiling was inspired by casino Bellagio in Las Vegas. To create the ceiling they used more than 300 plastic bottles. Before long, the branch manager Rasťo Kulich joined us. He took us to the third room, dedicated to Slovak traditions, where he told us he was from Detva. In that times, in Detva, everyone had to know how to play a musical instrument and Rasťo played fujara and accordion for us. The last room was dedicated to Banič, Murgaš and Bahýľ, who were inventors. Murgaš was a pioneer of wireless communication, Banič invented parachute and Bahýľ invented a helicopter. In this room, there was a table football, with which we had a lot of fun. Later, we returned to the meeting room. There we took a quiz and the fastest ones got prizes. In the end, we took some photos together. On the way back to school, malicious students came with the fornetti idea to miss the bus and the Math test.

This field trip was extraordinary, interesting and we really enjoyed the time.

6.A

AKTIVITY V MATERSKOM CENTRE LUSKÁČIK

Aj tento rok sme v októbri zorganizovali už **6. ročník šarkaniády**. Na oblohe veľmi vysoko lietalo množstvo krásnych šarkanov. Dokonca sme mali na šarkaniáde aj zaujímavý šarkan v tvare chobotnice, ktorý mal asi okolo 10 metrov a mnoho iných šarkanov. Ďakujeme šašovi Ľubošovi za perfektnú šou, TJ Jarovce za prenájom futbalového štadiónu a všetkým čo prišli sa zabaviť. V novembri sme mali v MC **prednášku** na tému ako podporiť imunitu detí i dospelých, kde sa mohli mamičky poradiť s odborníkmi v tejto oblasti.

Malý objaviteľ v Luskáčiku. Tento október sme začali s kurzom pokusov a objavov v Materskom centre Luskáčik. Kurz bol určený malým predškólakom a deťom prvých stupňov ZŠ, pričom sem-tam sa nám tam mihol aj nejaký ten malý zvedavý súrodeneček. V šiestich hodinách kurzu sme si postupne predstavili konzistenciu sveta okolo nás – jednoduchými pokusmi sme objavovali vlastnosti rôznych skupenstiev, a hoci ide o po-

merne abstraktnú tému plynov, kvapalín a tuhých látok, naši malí objavitelia ju zvládli perfektne. Pri takých malých deťoch je samozrejme kladený dôraz na hravosť, názornosť a rôzne efektne ukážky: najúspešnejšia bola asi demonštrácia sopky. Namiešali sme si šumiacu, farebnú zmes a pozorovali, ako náhle vyviera z jednoduchého modelu vulkánu. Pri týchto prednáškach sa všetci niečomu naučíme. Zistili sme, že deti sú naozaj veľmi bezprostredné, majú pravého objaviteľského ducha a najviac sa im páčia pokusy, pri ktorých sa môžu zapojiť: pomiešať, pridať lyžičku prášku, podržať, namočiť, pomocníkov bolo až-až. Poslednú hodinu s deťmi sme venovali skúmaniu ľudského tela, názorne sme si preskúmali všetky zmysly: voňali, ochutnávali, počúvali rôzne zvuky a identifikovali predmety len pomocou hmatu. Každý malý zvedavec je v našom materskom centre Luskáčik srdečne vítaný. Okrem pravidelných stretnutí Malý objaviteľ v utorok 17:30

Malí objavitelia skúmajú telo človeka.

ponúkame Montessori herničku, tancovanie pre batoliatá Hopsasa Tralala a rôzne iné aktivity. 15. decembra sme mali **Vianočnú besiedku v KD**, kde bolo interaktívne „Zajko Lajko“ a vianočné **tvorivé dielne**. V novom roku bude **6.4. Popoludnie pre deti** v KD o 16:00 h. bábkové divadlo Kocúr v čižmách o 17:00 a veľkonočné tvorivé dielne. Pre veľký záujem v máji plánujeme opäť **športový deň pre deti**.

Pozrite si bližšie náš program a nechajte sa inšpirovať, radi vás medzi sebou privítame. Herňu opäť otvoríme 14.1.2019.

Prajeme Vám požehnané Vianoce v kruhu rodiny a do nového roka veľa zdravia, šťastia a lásky!

Kolektív MC

Text: Jana Turanská,
Petra Kabátová

Foto: Katarína Kaanová

Materské centrum Luskáčik - miesto pre našich najmenších

• **Herňa : PONDELKY o 09:30-11:30 h. a ŠTVRTKY o 09:30-10:30. Jednorázový vstup 1 €.**

PRIPRAVUJEME NASLEDUJÚCE KURZY:

• **Kurz Hopsasa tralala pre deti od 1,5-3 rokov – utorok o 09:15-10:00.** Kurz Hopsasa tralala je tancovanie a cvičenie hravou formou pre detičky, 45 minút je tancovanie a ďalších 30 minút je pre tanečníkov otvorená hernička. Kurz je zameraný na cvičenie detí spolu s rodičom za vedenia inštruktorky. Súčasťou je aj cvičenie na fit loptách, chôdza po nerovnom povrchu, na zlepšenie klenby plochých nôh u detí. Deti prirodzene rozvíjajú pohyblivosť, koordináciu pohybov, rovnováhu, orientáciu v priestore, lepšie spoznávajú svoje telo.

Kurz začína 8.1.2019 a pozostáva z 5 hodín (do 5.2.), cena kurzu 20€ (4€/h.). V cene je aj vstup do herničky MC Luskáčik po hodine. Kurzovné je potrebné uhradiť na prvej hodine. V prípade voľnej kapacity je možný jednorázový vstup (príspevok 5€/h.), je potrebné sa vopred prihlásiť mailom. Prihlášky s menom a vekom dieťaťa + tel. kontakt pošlite na mcluskacik@gmail.com.

• **Vedecký krúžok Malý objaviteľ – pre deti od 4-8 rokov – utorok o 17:30-18:30 h.**

Kurz začína 26.2.2019 a pozostáva z 6 hodín. Cena kurzu je 30 € (5€/h.). Zľava pre súrodencov: zľava 50% pre druhé dieťa. Kurzovné je potrebné uhradiť na prvej hodine. V prípade voľnej kapacity je možný jednorázový vstup (príspevok 6€/hodina), je potrebné sa vopred prihlásiť mailom. Prihlášky s menom a vekom dieťaťa + tel. kontakt pošlite na mcluskacik@gmail.com.

• **Montesori klub pre deti od 1 – 3 rokov – pondelky o 8:45-09:30, 09:45-10:30**

Kurz začína od 21.1.2019 a pozostáva z 5 hodín + 1 náhradná hodina. Cena 5€/h. V cene je aj vstup do herničky MC Luskáčik pred alebo po hodine montesori klubu. Zľava pre súrodencov: zľava 50% pre druhé dieťa. Kurzovné je potrebné uhradiť na prvej hodine. V prípade voľnej kapacity je možný jednorázový vstup (príspevok 5,50€/hodina), je potrebné sa vopred prihlásiť mailom. Prihlášky s menom a vekom dieťaťa + tel. kontakt, preferovaným časom pošlite na info@hraveucenie.com, mob: +421911769777.

• **Háčkostreda 17:30** – ide o hodinku venovanú háčkovaniu, každú druhú stredu. Ak radi háčkujete, štrikujete alebo máte rozpracovaný iný projekt a doma na to nie je čas, alebo sa to chcete naučiť niečo nové a pritom si trochu poklápať – určite prídite! Ak vydržia Vaše deti hrať sa v herničke a nechajú maminku chvíľu tvoriť, sú vítané! Háčkostredy sú otvorené stretnutia, môžete prísť kedykoľvek (16.1., 30.1., 13.2., 27.2., 13.3., 27.3., 10.4., 24.4.2019). Tí čo nemajú rozpracovaný projekt môžu háčkovať chobotničky pre srdiečkové detičky a poplatok za materiál je 1 eur. Háčkovať budeme Chobotničky pre srdiečkové detičky a poplatok za materiál je 1 €. Nemusíte si nič nosiť, len dobrú náladu.

PLÁNUJEME NASLEDUJÚCE AKTIVITY:

• **6.4. 2019 o 16:00 h.** – Popoludnie pre deti v KD Jarovce. O 16:00 bábkové divadlo Kocúr v čižmách o 17:00 – veľkonočné tvorivé dielne. Vstup voľný.

• **10/18.5.2019 od 15:00 hod.** – Športový deň na futbalovom ihrisku TJ Jarovce. Čakajú Vás rôzne športové disciplíny, zaujímavé ceny, občerstvenie. Pre všetky zaregistrované deti, ktoré sa zúčastnili na športových disciplínach sú pripravené odmeny. Registračný poplatok 4 eur/ dieťa. Dieťa môžete prihlásiť na mcluskacik@gmail.com do 6.5.2019. Termín ešte spresníme v apríli.

VÝLET NA JUŽNÚ MORAVU

V poslednú septembrovú sobotu SČK, pod vedením pani Hlinickej, zorganizoval pre svojich členov výlet na južnú Moravu. Cieľom výletu bol zámok Bučovice, mesto Slavkov u Brna a neďaleký pamätník Mohyla mieru. Počas celej cesty autobusom som sledovala krásnu zvlnenú krajinu, zelené pahorkatiny a nestále mi pri tom v ušiach znela moravská ľudová pieseň *Tá jižní Morava je jistě krásna zem, osázená vinohradem*. Usúdila som, že pieseň sa naozaj nemýli.

Prvou zástavkou na Morave bol renesančný zámok Bučovice zo 16. storočia. Dal ho postaviť vtedy najbohatší moravský šľachtic Ján Šember z Boskovic. Staviteľom bol taliansky majster Pietro Garbi. Pri vstupe do zámku ihneď upúta 3-poschodové arkádové nádvorie s 90 iónskymi, rímskymi a korintským stĺpmi s bohato zdobenými hlavicami. 540 reliéfov predstavuje vojenské motívy, zvieratá, hudobné nástroje a erby. Dominantou nádvorja je manieristická fontána s 8,5 m vodotryskom. Predstavuje kalichovú vázu so štyrmi dračími hlavami a morskými pannami. Vrch stráži socha lakomého bacchanta s mečom. Od sprievodkyne sme sa dozvedeli mnoho zaujímavých informácií a obdivovali sme pritom krásne salóny a komnaty zariadené dobovým interiérom a vzácnymi exponátmi. Upútali nás aj vyzdobené

stropy, dokonca aj s motívom loviacich zajacov. Súčasťou zámku bola aj nádherná záhrada s buxusmi - krušpánmi, sadenými do ornamentových tvarov pripomínajúcich bludisko a s fontánou uprostred. Druhou zástavkou bolo historické mesto Slavkov u Brna. V zahraničí známe aj ako Austerlitz, kde sa konala známa víťazná bitka Napoleona Bonaparte nad ruským a rakúskym vojskom. Každoročne sa tu

pri výročiach a sviatkoch konajú napoleonské bitky v podaní ochotníckych hercov v dobových kostýmoch. Zámok s barokovou architektúrou je jedným z najstarších zachovalých panských sídiel na Morave. Už v 13. storočí tu sídlili nemeckí rytieri. V 16. storočí tu vtedajší majiteľ Oldřich III. z Kounic vybudoval renesančný zámok. Šľachtický rod ho vlastnil až do znárodnenia. Dnes je majetkom mesta Slavkov a od roku 2008 je zámok vyhlásený za národnú kultúrnu pamiatku. Nádherný zámocký park s majestátnymi stromami má krásne romantické zátišia s fontánami, bazénmi a sochami postáv z antických bájí.

13 km od Slavkova stojí pamätník späť s napoleonskými bitkami - Mohyla mieru. Je

po stenách nápisy informujúce o veľkej bitke troch cisárov - Napoleona Bonaparta, Alexandra I. a Františka I. dňa 2.12. 1805. Mohyla predstavuje ihlan vysoký 26 metrov končiaci 10 metrovým medeným starokresťanským krížom umiestneným na zemeguli. Vo vnútri ihlanu sa nachádza štvorcová mramorová kaplnka s vysunutým oltárom a kostnicou pod podlahou. Strop má tiež bohatú výzdobu s menami štyroch apoštolov a postavkami predstavujúcimi cnosti. Vo vnútri je zvláštna diagonálna akustika. Mohyla mieru je dôstojným pietnym miestom. Človek má zvláštne pocity, keď kráča po zemi, ktorá bola dejiskom veľkej historickej udalosti a smutného krvipeľovania. Cínoví vojačikovia v predajni suvenírov nám už

len pripomínajú dávnu minulosť napoleonských vojen.

Po Mohyle mieru nás čakal ešte bonus, a to návšteva pamiatkovej rezervácie ľudovej architektúry Petrov Plže pri Strážnici. Nachádza sa tu 80 vínných pivníc, ktoré budovali vinohradníci už od 15. storočia. Mali sme šťastie, že sa práve v ten deň sa konali petrovské Svätováclavské hody a my sme mohli vidieť a počuť spievať a tancovať súbor Petrovjan. Predviedli krásne folklórne tance pri typickej moravskej muzike v nádherných kyjovských krojoch. Bol to zážitok. Zahanbiť sme sa však nenechali ani my. Pán Štefan Pauhof hral na svojej harmonike a všetci výletníci spolu

spievali slovenské, moravské a chorvátske pesničky. Moravákom sa pesničky „veselej chasy“ páčili. Po ochutnávkach kvalitných vín sme krásny, na zážitky bohatý, výletný deň na Morave ukončili.

Jesenný výlet na južnú Moravu sa všetkým páčil a zostáva už len poďakovať sa ZO SČK za organizáciu a príjemne strávený deň.

Kristína Kernová

SIEDMY CHARITATÍVNY PREDAJ VIANOČNÝCH VENCOV

Priblížilo so obdobie adventu a tak sa 1.12.2018, deň pred 1.adventnou nedeľou, konal po 7. krát predaj adventných vencov v kostolnej záhrade.

Samotnej výrobe predchádzala niekoľko týždňová príprava, nákupy a zháňanie dekorácií. 14 dobrovoľníčok sa potom celý týždeň venovalo výrobe vencov v Klube mladých Chorvátov, aby nimi potešili obyvateľov Jaroviec, svojich známych, priateľov ale aj náhodných okoloidúcich, ktorí si ich prišli kúpiť.

Spolu sa vyrobilo 84 vencov rôznych veľkostí a farieb, ktoré sa všetky predali, čo nás veľmi teší. Teší nás, ako dobrovoľníčky, záujem o naše vence a hlavne, že ľudia prídu a svojou kúpou podporia dobrú vec, pretože výťažok z predaja ide vždy na charitatívne účely.

Tento rok sa najväčšia časť výťažku z predaja darovala OZ Nepočujúce dieťa, zvyšná časť sa rozdelila pre Rádio Mária, KMH a na vianočnú výzdobu

kostola.

Ďakujeme za podporu a tešíme sa, že sa opäť o rok všetci stretne a strávime spolu opäť príjemný čas pri dobrotách,

ktoré každoročne pripravíme pre všetkých, ktorí prídu, či už si veniec kúpia alebo prídu, aby sa stretli so svojimi známymi.

Zuzana Kotvasová

MEMORIÁL RÓBERTA KMEĽA - 10. ROČNÍK SÚŤAŽE VO VARENÍ GULÁŠU

NOVÉ MEDZINÁRODNÉ PARTNERSTVO ŠKOLY V RÁMCI PROJEKTU ERASMUS+

Veľmi sa tešíme, že sme sa opätovne stali úspešným žiadateľom o grant z prostriedkov Európskej únie a v nasledujúcom dvojročnom období vytvoríme strategické partnerstvo so základnou školou v nemeckom Berlíne a španielskej Seville. Po prvýkrát prinesie partnerstvo, okrem spolupráce na témach spoločného záujmu, aj príležitosť pre žiakov vycestovať do zahraničia na týždňový výmenný pobyt.

V nastávajúcom dvojročnom období si okrem jazykových zručností precvičíme

prácu s mapou v teréne, naučíme sa mapy vytvárať, využívať GPS navigácie, tvoriť QR kódy a prostredníctvom týchto moderných technológií poznávať prírodu a chránené územia, ktoré nás obklopujú. Spoznáme viaceré netradičné športové hry a pripravíme outdoorové aktivity pre našich rovesníkov v zahraničí. Keďže naša škola je zameraná na environmentálnu výchovu, spoločnou témou partnerstva je aj zodpovedný prístup spotrebiteľa k tvorbe odpadu - Reduce, Reuse, and Recycle.

Erasmus+

V novembri sa 3 pedagógovia zúčastnili prípravnej návštevy u partnera v Španielsku. A už v apríli, aj vďaka spolupráci rodičov, privítame v našej škole 24 španielskych a 24 nemeckých žiakov. Veríme, že spolupráca nám prinesie veľa nových skúseností, nápadov a zážitkov.

Mgr. Eva Ondrášková

ZDRAVŠIA CHRBTICA

Chrbtica je našou oporou. Pomáha nám aby sme stáli vzpriamene, ochraňuje nám centrálnu nervovú sústavu - miechu. Dlhodobým preťažovaním zo sedenia, státia, nesprávnymi pohybovými stereotypmi, môže dôjsť k tomu, že nás začne bolieť. Na začiatku to býva občasné pichnutie, neskôr ranná stuhnutosť a ak s tým nezačneme niečo robiť, môžeme ráno vstať so zablokovanou krčnou chrbticou. Pripravila som si pre vás 6 jednoduché cviky, ktorými si môžete krčnú chrbticu uvoľniť, natiahnuť a 3 cviky ako môžete chrbticu posilniť.

3 cviky na uvoľnenie chrbtice

- sú cviky, ktoré nám uvoľnia stuhnuté svaly krčnej chrbtice a trapézy. Cviky robte plynule, pomaly a snažte sa ich precítiť.

1, ruky založíme za hlavu, s nádychom sa vyrotujeme do strany a s výdychom späť do stredu. To isté zopakujeme na druhú stranu. Cvik opakujeme na každú stranu 4 krát.

2, ruku položíme na ucho, nadýchneme sa a s výdychom jemne ťaháme hlavu do strany smerom k ramenu. Vydáme v tejto polohe na 2 - 3 nádychy výdychy a vrátime späť na stred. Zopakujeme aj na druhú stranu.

3, s nádychom vytlačíme ramená čo najvyššie k ušiam a s výdychom ťaháme ramená dole. Cvik zopakujeme 3 - 4 krát.

Novootvorené FYZIO CENTRUM JAROVCE nájdete v novej časti Jantár na Smaragdovej 7. Môžete sa tešiť na fyzioterapiu, cvičenia a zdravotné masáže.

3 cviky na posilnenie chrbtice

- po cvikoch, ktorými sme chrbticu uvoľnili, odporúčame svaly krku posilniť. Taktiež vykonávajú cviky pomaly, netrhané a pri každom cviku sa snažte pravidelne dýchať.

1, uložíme dlaň na stranu tváre, na ucho. Voľne dýchame a pritom tlačíme hlavu do dlane. Vydáme 3 - 4 nádychy výdychy.

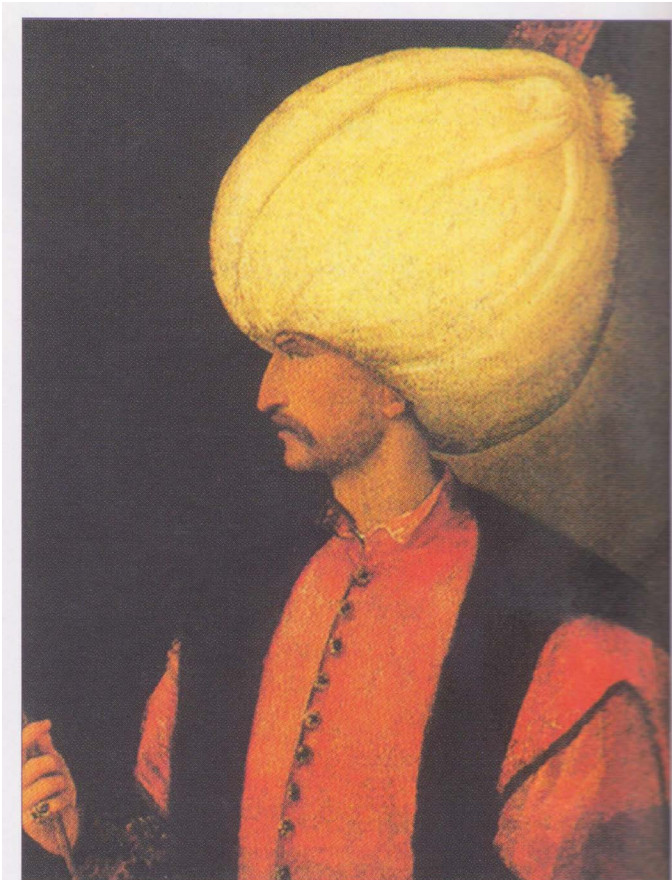
2, obe ruky podložíme pod bradu. Voľne dýchame a pritom tlačíme bradu do rúk. Vydáme 3 - 4 nádychy výdychy.

3, obe ruky uložíme na hlavu. Voľne dýchame a pritom tlačíme hlavu do dlaní. Vydáme 3 - 4 nádychy výdychy.

Pripravila pre vás fyzioterapeutka
Mgr. Barbora Krchňavá Hanicová
FYZIO CENTRUM JAROVCE, Smaragdova 7, Jantár
www.fyziocentrumjarovce.sk

PRÍCHOD CHORVÁTOV (1. časť)

Sultán Soliman Nádherný

Začiatok štrnásteho storočia priniesol obyvateľom balkánskeho polostrova dramatické chvíle, ktoré ovplyvnili budúcnosť celých generácií. Turecké nebezpečenstvo v podobe expanzie, dobyvačných vojen, spôsobilo pohyb obyvateľov južných oblastí Balkánskeho polostrova, ktorí sa snažili zachrániť pred plieniacimi tureckými vojskami ústupom na sever. Prvým impulzom pre začiatok masových migrácií bola prehratá bitka na Krbavskom poli v roku 1493. Priamym dôsledkom boli intenzívnejšie útoky tureckého vojska, ktorým sa obyvateľstvo bez vojenskej podpory nedokázalo ubrániť. Jedným z taktických zámerov tureckých vojsk bolo aj pustošenie územia, miest a dedín a práve nezvládnuteľná ekonomická situácia v podobe nemožnosti doposťovania poľnohospodárskych plodín a ďalších produktov bola príčinou úteku obyvateľov do bezpečnejších lokalít. Bola to vlastne prvá veľká migračná

vlna, ktorá postihla chorvátske etnické územie, smerujúca do oblastí severného Chorvátska a do Slavónie. To bol zároveň dôsledok narušenia dovtedajšej podoby etnokultúrneho usporiadania chorvátskeho národa, ustáleného od stredoveku, odohrávajúc sa na prelome 15. a 16. storočia. Turci postupne obsadili južnú Dalmáciu (Knin a Liku, 1513–1514) a migrácia obyvateľstva začala smerovať aj mimo územia Chorvátska. Práve rok 1515 môžeme považovať za pravdepodobný začiatok osídľovania západného Uhorska a Burgenlandu. A azda už aj o nejaký rok skôr, nakoľko už v roku 1515 nachádzame v dobových zápisoch roľníkov s chorvátskymi menami nielen na panstve Eisenstadt (Rakúsko), ale aj v Čunove, kde je o niečo neskôr, v roku 1518, evidovaný Gaspar Horwath. Zo súpisov Mošonskej župy z roku 1522 je zrejmé, že v Jarovciach už v tom roku tvorili Chorváti početnú komunitu, nakoľko sa

Cisár Ferdinand II., 1578-1637

tu obec spomína ako Horwáth-falu, čo znamená – Chorvátska dedina.

Po bitke pri Moháči (Maďarsko) 29. augusta roku 1526, keď uhorské vojsko pod velením kráľa Ľudovíta II. utrpelo združujúcu porážku a on sám zahynul v močiaroch, slávilo turecké vojsko pod velením sultána Sulejmana II. triumf. Turecká armáda sa z bojiska stiahla v októbri a až vtedy kráľovi dvorania mohli vyhľadať kráľovu mŕtvolu, ktorú 10. novembra 1526 slávnostne pochovali v kráľovskej hrobke v Stoličnom Belehrade. Práve bitka pri Moháči bola impulzom pre intenzívne vysťahovalecké vlny z oblastí dobytých Turkami smerujúce za hranice Chorvátska. Od začiatku 16. storočia až do jeho polovice sa usadila na území v oblasti rakúsko-uhorského pohraničia veľká vlna chorvátskych utečencov. Spočiatku to boli príslušníci nižšej šľachty – zemanovia, vyš-

šej šľachty, kasteláni, úradníci a vojenský velitelia. Boli to teda slobodné vrstvy obyvateľstva, ktoré mali dostupné a spoľahlivé informácie o postupe tureckého vojska. Práve bitka pri Moháči bola impulzom pre organizované vysídľovanie roľníkov, remeselníkov a poddanského obyvateľstva. Povolenie k usadeniu sa na tomto území nevydal viedenský kráľovský dvor iba z humanitárnych dôvodov. Prvoradým záujmom bolo znovu osídlenie opustených a vyľudnených oblastí s úrodnou pôdou, ktorej obrobienie a skultivovanie znamenalo predovšetkým ekonomický efekt. Tento hromadný exodus chorvátskeho obyvateľstva sa uberal tromi smermi. Prvý tiahol na juh, cez more, do južného Talianska. Druhý zasa na západ – Kranjsko a Štajersko a tretí smeroval na severozápad do lokalít na strednom Dunaji. Tu sa sústredili gradišćanskí Chorváti, ktorí tvorili najpočetnejšiu ko-

Boje pri pevnosti Siget, 1566

munitu. Podľa odhadu sa v priebehu 16. storočia do lokalít na strednom Dunaji vysťahovalo približne 200 000 Chorvátov. Žili tu v 200 osadách, v ktorých mali nadpolovičné zastúpenie. Osád, v ktorých boli Chorváti v menšine, bolo okolo 300.

Chorváti sa presídľovali vo viacerých etapách, ktoré vlastne kopírovali postup tureckej expanzie na chorvátskom území. Kráľ Ferdinand II. sa nebránil obsadzovaniu vyľudnených a zničených lokalít v dôsledku morovej epidémie, značnej fluktuácie obyvateľstva, ale aj po tureckých vpádoch, chorvátskym obyvateľstvom. V roku 1537 vydal dokonca nariadenie, aby pre utečencov postavili na rieke Mure kompu. Roľníci boli počas šiestich rokov oslobodení od platenia daní, odvádzania dávok a povinností. Iná situácia bola v sedemdesiatych rokoch 16. storočia, keď vysťahovalectvo Chorvátov dosiahlo neúnosné rozmery. Cisár Maximilián II. vyzval bána

Juraja Draškoviča, aby sa postaral o obmedzenie, alebo aspoň spomalenie obrovského prílevu chorvátskych utečencov do Rakúska a Uhorska. Problém sa vyriešil po porážke Turkov v bitke pri Sisaku v roku 1593, čím bol zastavený aj ich postup v Chorvátsku. Po sto rokoch nepokojov nastal na turecko-chorvátskej hranici pokoj, ktorý zároveň ukončil najväčšie masové vysťahovalectvo v dejinách Chorvátska. Turci ale nerezignovali na svoje ambície podrobiť si časti území Rakúska a Uhorska. Siahli dokonca po tej najvyššej méte – chystali sa udrpieť priamo na Viedeň.

Imrich Thököly (1657–1705), vodca protihabsburského stavovského povstania (1678–1684) v Uhorsku, za podpory Francúzska, Poľska a predovšetkým Turkov, s ktorými v roku 1678 uzatvoril dohodu, sa zmocnil takmer celého Slovenska. V roku 1682 sa dal tureckým sultánom korunovať za uhorského kráľa. Po dlhom

váhaní začal cisár Leopold I. (1640–1705) koncom roka 1682 zbrojiť na vojnu proti Veľkej porte. K tomuto rozhodujúcemu kroku ho priviedol markgróf Hermann z Badenu. Už v máji v roku 1683 ukončilo cisárské vojsko posledné prípravy na obranu hlavného mesta kráľovstva.

V prvých dňoch mesiaca mája sa objavili na širom poli medzi Jarovcami a Kittsee rakúske a uhorské vojenské oddiely a vytvorili tu poľný tábor. 20. apríla prišiel do tábora poľný maršal Michael Rudolf, gróf z Dornbergu, Rabatta (4.2.1636–1688), aby previedol taktickú prípravu cvičenia. Veľká návšteva prišla 6. mája o ôsmej hodine ráno, keď poľný tábor navštívil cisár Leopold I. s cisárovnou, arcivojvodské princezné a kurfirst Maximilián Emanuel Bavorský s početnou suitou. Armády Rakúska a Uhorska zaujali bojové postavenia a predviedli taktickú ukážku bojov za spontánnych prejavov nadšenia a spokojnos-

ti všetkých zúčastnených, ktorí sa uznalivo vyjadrovali aj k modernej výzbroji vojsk. Veľký záujem, ba priam senzáciu vyvolali v uhorskom vojsku zaradené oddiely Chorvátov nielen pre zvláštnu uniformu, hudbu zloženú z bubienkov, píšťal a šalmaj, ale aj svojimi bohato zdobenými orientálnymi zbraňami, na ktorých dominovalo zlato, striebro a drahé kamene. U šľachticov a vyšších dôstojníkov boli takéto zbrane samozrejmosťou. Snažili sa im priblížiť aj bežní vojaci, ktorí si síce takéto bohaté zbrane nemohli dovoliť, ale dávali si ich zdobiť aspoň imitáciou drahých kameňov a rytinami, tauziou či niellom. Mnohí vojaci a dôstojníci nosili cez ramená prehodené medvedie, tigrie a iné kožušiny.

(pokračovanie nabadúce)

Juraj Hradský, FINS
foto: archív autora

VIANOČNÁ PIESEŇ TICHÁ NOC, SVÄTÁ NOC ZNIE KREŠŤANOM UŽ 200 ROKOV

V tomto roku uplynie už 200 rokov, čo vznikla na celom svete známa vianočná pieseň Tichá noc, svätá noc. Pri zaznení jej tónov neustále cítime to neopakovateľné čaro tých najkrajších kresťanských sviatkov roka - Vianoc.

Prvýkrát zaznela pieseň Tichá noc na Vianoce v roku 1818 v kostole svätého Mikuláša v Oberndorfe pri Salzburgu. Zaspievali ju duchovný Joseph Mohr a dedinský učiteľ a organista Franz Xaver Gruber. Vianočná pieseň vznikla vlastne úplne náhodou. V kostole svätého Mikuláša kaplán Joseph Mohr deň pred Štedrým dňom zistil poškodenie mechu orgánu myšami. Sviatočná svätá omša na Štedrý deň sa nemohla sláviť bez hudby. Mohr si spomenul na svoju odloženú báseň o Vianociach, ktorú napísal ešte dva roky predtým vo farnosti Mariapharr, kde vtedy pôsobil ako pomocný farár. Poprosil preto svojho priateľa učiteľa a organistu Franza Xavera Grubera z Arnsdorfu pri Salzburgu o pomoc pri skomponovaní melódie k jeho básni. Gruber bol Mohrovým krásnym textom básne o posolstve lásky a pokoja tak nadšený, že za niekoľko hodín k nej skomponoval nádhernú melódiu pre dva sólové hlasy v sprievode gitary. Zrodila sa nádherná vianočná pieseň, ktorá zožala obrovský úspech a rýchlo sa širila po celej krajine. Zásluhu na jej rozširovaní mal aj organista Karl Mauracher, ktorý práve vtedy pokazený orgán v kostole v Oberndorfe opravoval. Notový záznam piesne preniesol do svojho rodiska do Fuegoenu. Pieseň sa ujali súrodenci Rainerovci a v roku 1819 Tichá noc už

zaznela na svätej omši vo Fuegoene. V roku 1822 ju súrodenci Rainerovci zaspievali na zámku vo Fuegoene habsburskému cisárovi Františkovi I. a ruskému cárovi Alexandrovi I. Od súrodencov Rainerovcov sa pieseň dostala k súrodencom Strasserovcom z tirolského Zillertalu. Do svojho repertoáru ju prevzali aj mnohé iné kočovné spevácke rodiny z Zillertalu, ktoré ju rozširovali ďaleko za hranice Rakúska. Pieseň Tichá noc sa dlho pokladala za tirolskú ľudovú pieseň. Zaznela aj na pruskom kráľovskom dvore Fridricha Viliama IV., ktorého táto vianočná pieseň tak očarila, že prikázal pátrať po pôvode tejto nádhernej piesne. Pruskí dvorní hudobníci zistili mená autorov piesne tiež náhodne z odpisu piesne v Opátstve svätého Petra v Salzburgu. Hudba piesne sa vtedy pripisovala skladateľovi Michaelovi Haydnovi. Hudobníci zistili, že vikár Joseph Mohr už je po smrti, zomrel v roku 1848 vo veľkej chudobe. Skladateľa Grubera našli o rok neskôr, a to tiež úplne náhodne. V roku 1854 salzburský zbor pripravoval vianočný program. Odzníeť mala aj Tichá noc. Jeden z hudobníkov, Felix Gruber, bol napomenutý, že spieva pieseň trochu inak. Ten sa ohradil, že vie ako sa má pieseň spievať, nakoľko ju zložil jeho otec Franz Xaver Gruber, žijúci v tom čase v Halleine. Gruber napokon vlastnoručne vydal autentické svedectvo o autorstve piesne Tichá noc a vyvrátil tak nesprávnu domienku, že ide o tirolskú ľudovú pieseň. Gruber sa dožil uznania a zomrel ako vážený a bohatý muž.

Na prelome storočia znala už známa via-

nočná koleda, rozširovaná misionármi katolíckej a protestantskej cirkvi, na všetkých kontinentoch. Dnes sa spieva táto vianočná koleda vo vyše 330 jazykoch a nárečiach a v tomto roku osláví už svoju dvojstoročnicu. Je symbolom pokoja a mieru a neodmysliteľnou súčasťou Vianoc. Pôvodne mala 6 strof. V súčasnosti sa spieva prvá, šiesta a druhá strofa.

Viacero rakúskych miest je spätých s vianočnou piesňou Tichá noc. Spomienky a história sú v nich stále živé. Kaplnka Tichej noci dnes stojí v Oberndorfe, na mieste bývalého kostola svätého Mikuláša, ktorý bol začiatkom 20. storočia zničený povodňami. Dnes je turistickou atrakciou. V dedinskej škole v Arnsdorfe, kde Gruber kedysi učil, dnes sídli Múzeum Tichej noci. V pútnickom meste Mariapharr stojí ešte stále rodný dom otca Josepha Mohra, v ktorom sídli Pútnické múzeum s dokumentami zo života Mohra. Pochovaný je Mohr v meste Wagrain. Jeho hrob tu celý rok navštevujú kresťania z celého sveta. Múzeum Tichej noci má aj mesto Hallein so vzácnymi výstavnými kusmi a dokumentáciou o Mohrovi, vianočným Betlehemom s figúrkami z 18. storočia. Vo všetkých týchto miestach sa budú od septembra 2018 konať rôzne spomienkové slávnosti a kultúrne podujatia spojené s príbehom tejto vianočnej koledy.

Vianočná pieseň Tichá noc sa spieva v rôznych hudobných žánroch a prevedeniach. Naspievali ju mnohí známi speváci, napr. J. Cash, F. Sinatra, M. Carey, B. Crosby, či J. Bieber, ale aj naša hudobná skupina Tublatanka. Tichá noc patrí k najpredávanejším a k najznámejším vianočným piesňam. V marci 2011 rakúska komisia UNESCO zapísala Tichú noc do zoznamu nehmotného dedičstva Rakúska. Tichá noc dodnes prináša svetu posolstvo lásky a mieru a bez nej si Vianoce už nevieme ani predstaviť. Znie v každom kresťanskom chráme a na každom kontinente. V čase Vianoc zníe aj u nás, v kostole svätého Mikuláša v Jarovciach, a to strofa v nemeckom, maďarskom, chorvátskom a slovenskom jazyku. Touto viacjazyčnosťou spevu piesne Tichá noc sa Jarovce môžu pochváliť ako jedna z mála obcí. Podmanivá melódia, ako aj krásne jednoduché slová piesne Tichá noc taktiež prispievajú k slávnostnej atmosfére týchto krásnych kresťanských sviatkov a jej posolstvo si odnášame aj do svojich domovov.

Kristína Kernová
Zdroj: SalzburgWiki

VIANOCE A STRATENÝ JEŽIŠ

Nastal čas Vianoc, čas radosti, veselosti, no podľa štatistik je to aj čas smútku, samoty, depresie, beznádeje a prázdnoty. Práve počas najkrajších sviatkov v roku veľa ľudí prežíva najbolestnejšie obdobie roka. So smútkom sledujeme sociálne siete a vidíme šťastné úsmevy našich „priateľov“. Fotografia umelo vytvára dojem o kráse, radosti, prosperite, pritom realita je niekde veľmi ďaleko od usmiatej tváre. Sledujeme životy iných, chceme, aby iní sledovali nás, a tak si nevedome staviamy vlastné potemkinove dediny. Dnes už vie telefón spočítať, koľko času žijeme vo virtuálnom svete a potom je na mieste otázka, či vlastne žijeme.

Počul som už takú výzvu, aby sme vrátili Ježiša Vianociam. Je pravda, že vianočné piesne už zaznievali v novembri, advent ako čas stíšenia, ponorenia sa do tmy rorátnych sv. omší, ako čas očakávania na Ježiša sa nám nadobro vytratil. Darčeky už nenosí sv. Mikuláš ale Santa Claus, už nemáme adventné vence, ale rovno vianočné stromčeky. Chceme už počas adventu prežívať vianočnú a sviatočnú atmosféru. Ježiš sa však nestraťil len Vianociam, my kresťania sme ho stratili celkom. Zoberali sme podobenstvo o stratenej ovci doslovne, a kým my sa venujeme jednej ovečke a jej dávame celú svoju pozornosť, stratilo sa nám 99 oviec a mô-

žeme povedať, že aj my s nimi. Tento čas Vianoc však môžeme prežiť trochu inak. Minulé Vianoce sme si s mamou nedávali darčeky, vyplí sme telku, odložili mobily a počítače. A jednoducho sme spoločne trávili čas. Počúvali sme jeden druhého, rozprávali sme sa o minulosti, a povedali sme si aj tie veci, na ktoré nikdy nebol čas. Darovali sme si tak jeden druhému seba samých, bez umelých póz na fotografii, darčeky bez krásneho obalu a mašle, dar, ktorý sa kúpiť nedá. Ak si niekto myslí, že čo nič nestojí za nič nestojí, tak je na veľkom omyle. Tie najcennejšie veci sú práve zdarma, sú jedinečné a neopakovateľné. Sú to chvíle prežité v spoločnom darovaní seba. Obetujeme svoje aktuálne záľuby, záujmy, spoločenské väzby, aby sme darovaním seba získali oveľa viac. Pre úplnosť len dodám, že sme to napokon nevydržali a dodatočne sme si darovali reálne darčeky. Aby si niekto o nás nemyslel, že sme lakomí, či nenormálni. Deti sa prirodzene tešia na sneh, na darčeky, na atmosféru. Dnes už dokonca vieme potešiť sami seba, a nepotrebujeme na to tých druhých. Objavme však v týchto dňoch predsa niečo nové, skúsme objaviť ten skutočný dôvod Vianoc a to Ježiša. On je dar i darca zároveň. Boh sa stal človekom, prichádza medzi nás, stáva sa posledným, vytlačeným na okraj spoločnosti, úplne

krekký a závislý na starostlivosti iných. On, ktorý živí celé stvorenie, prosí o trochu mlieka, Boh svojou mocnou rukou stvoril svet a starostlivo ho riadi, a predsa sa dáva do našich rúk. Nájdime Ježiša v Betleheme, nechajme sa ním nájsť, ak sme sa na ceste k nemu stratili. Dovoľme mu, aby sa jeho pokoj zrodil v našich srdciach. Po tých stresujúcich a veľkolepých prípravách na oslavu sviatkov vytvorme si čas jeden pre druhého.

Keď som slávil jedny Vianoce na Sicílii tak som tam prinášal Jezuliatko do jasiel. Všetci sa na mňa tlačili, aby sa mohli dotknúť Ježiša a prežehnať sa. Tento zvyk sa mi veľmi páčil, a tak som ho zaviedol aj v mojej farnosti. Tam sa síce nikto nepredbiehal v tom, aby sa dotkol Ježiša, ale bolo to krásne priniesť Ježiša do chrámu a vložiť ho do jasiel. Počas ostatných Vianoc sme pripravili všetko potrebné, stromčeky boli ozdobené a pri Glórii sa rozsvietili. Jasličky boli na mieste, slama čerstvo pripravená. Obliekol som sa na sv. omšu a zrazu sme nemali Ježiša. Každý sa spoliehal, že ten druhý vie, kde je počas roka uschovaný. Sv. omša začala s meškaním a bez dieťaťa Ježiša. A tak aj kážeň bola v zmysle tejto myšlienky. Všetko máme, máme všetky možnosti, už ani nevieme čo od dobroty. Chýba nám však Ježiš, a ani o tom nevieme.

Martin Jarábek

Blahoželáme

V mesiacoch október až december 2018 sa významných životných jubileí dožili títo naši spoluobčania:

- 89 rokov**
KUTÁK Vavrínek
- 88 rokov**
PAUHOF Mikuláš
- 87 rokov**
WAROSCHOÁ Mária
- 86 rokov**
WARENICOVÁ Alžbeta
FAJTOVÁ Alžbeta
NÉMETHOVÁ Margita
- 85 rokov**
PAUHOFOVÁ Valéria
- 75 rokov**
MARKOVÁ Elena
- 70 rokov**
STECK Štefan
JANKOVIČ Štefan
VEREB Ondrej
TOMASICH Matej
JANKOVICH Jozef
- 65 rokov**
WARENICH Ján
UŽÁK Štefan
NÁMER Juraj
BUC Milan
KADERIČOVÁ Marta
ŠVIRLOCHOVÁ Oľga
ČÍK Viliam
MITTENDORFEROVÁ Alžbeta
ANKHELYIOVÁ Rozália

Naším jubilantom prajeme všetko len to najlepšie, zdravie, šťastie, spokojnosť a veľa životného elánu do ďalších rokov života.

Odišli od nás

LAHUČKÝ Milan
vo veku 59 rokov

TYKO Štefan
vo veku 30 rokov

Odpočívajte v pokoji !

VÝKON AUTA AKO HÁDANKA PRE NÁROČNÝCH

Stretli sa traja vodiči s rovnakými autami, ale jeden z nich mal motor s vyšším celkovým výkonom ako mali ostatní dvaja. Každý z nich dodržiaval pravidlá cestnej premávky a v meste jazdil rýchlosťou 50km/h. Keďže každý z nich mal však svoj jazdný štýl, prvý vodič mal pri tejto rýchlosti zaradený 3. prevodový stupeň, druhý vodič mal zaradený 4. prevodový stupeň a tretí vodič, ktorý mal rovnaké auto, ale s vyšším výkonom, mal zaradený tiež 4. prevodový stupeň. Nevedeli sa dohodnúť, ktorý z nich využíva pri tejto rýchlosti 50km/h vyšší výkon motora. Prvý vodič tvrdil, že on pri tejto rýchlosti využíva najvyšší výkon, pretože, ak by potreboval zrýchliť, na 3. prevodovom stupni by akceleroval rýchlejšie ako na 4. prevodovom stupni. Druhý vodič povedal, že na 4. prevodovom stupni je motor viac zaťažovaný a preto využíva vyšší výkon on. Tretí vodič povedal, že on musí využívať najvyšší výkon, pretože jeho motor má predsa vyšší výkon ako výkon ich motorov. Ktorý z nich má pravdu?

Podme si vysvetliť, čo je to vlastne ten výkon. Výkon (P) by sme si mohli vyjadriť ako prácu (W) vykonávanú za určitý čas (t). Práca je zasa sila (F) pôsobiaca po určitej dráhe (s). Možno pre ľahšie pochopenie bude lepšie si tieto posledné dve vety vyjadriť pomocou vzorca:

$$P = \frac{W}{t} = \frac{F \cdot s}{t}$$

Keď sa na tento vzorec lepšie pozrieme, vieme si ho zjednodušiť. Dráha (s) za čas (t) je rýchlosť (v) a celý vzorec sa nám zjednoduší na:

$$P = F \cdot v$$

Teraz už vieme čím je daný výkon. Výkon je závislý od sily a rýchlosti. Všetci traja vodiči jazdia 50km/h, teda rýchlosť by bola jasná. Ako je to však s tou silou? Prekonáva počas jazdy s rýchlosťou 50km/h každé auto inú silu? A závisí táto sila od zaradeného prevodového stupňa a od celkového výkonu motora? Podme postupne. Akú silu musí prekonávať auto pri ustálenej rýchlosti? Keďže sa pneumatiky počas valenia stláčajú, vyvolávajú auto odpor proti pohybu – valivý odpor (F_v). Auto musí prekonávať aj odpor vzduchu (F_{vz}), ten tiež pôsobí proti pohybu. Zotrvačnú silu uvažovať nemusíme, pretože autá nespomaľujú ani nezrýchľujú, idú rýchlosťou 50km/h, takže nemusia prekonávať svoju zotrvačnosť. Všetci traja vodiči jazdia po rovine, takže nemusíme uvažovať ani so silou proti pohybu, ktorá by vznikala pri jazde v stúpaní. Vo vzorci by sa to dalo vyjadriť nasledovne:

$$P = (F_v + F_{vz}) \cdot v$$

Ak zanedbáme účinnosť prevodového mechanizmu, tak výkon motora sa rovná výkonu na hnacích kolesách. Prevodový mechanizmus nemá schopnosť meniť výkon motora. Prevodový mechanizmus mení krútiaci moment (silu) a otáčky (rýchlosť) v takom pomere, že výkon ostáva rovnaký. Ak by bolo možné prevodovkou meniť výkon motora, potom by pri správnom prevodovom mechanizme aj malý motor zo skútra mohol rozbehnúť napr. lokomotívu. Ktorý vodič má potom pravdu? Riešenie nechám na vás. Tentoraz vám riešenie neprezradím, ale verím, že tento spor vodičov hravo vyriešite sami. Dám vám však malú pomôcku:

Ak by boli odpor valenia s odporom vzduchu akýsi trpaslíci, ktorý zvonku pôsobia na auto a bránia v jeho pohybe, nemôžu ani len tušiť aký prevodový stupeň má vodič zaradený a aký veľký je celkový výkon motora.

Juraj Matej

PRÁVNÁ PORADŇA REALITNEJ KANCELÁRIE GRAHAMS.SK

Zmeny vo fungovaní katastrálnych úradov.

Katastrálny úrad bude evidovať ceny všetkých nehnuteľností, kataster bude vychádzať z kúpnej zmluvy. V prípade potreby súd, Národná Banka Slovenska, daňový úrad, polícia budú mať k týmto informáciám prístup. K týmto informáciám nebudú mať prístup fyzické osoby. Návrh na vklad po novom podľa §24 bude musieť obsahovať výrazne viac informácií ako doteraz. Ďalšia výrazná zmena bude spočívať v tom, že kataster v záznamovom konaní bude môcť na požiadanie poslať oznámenie o zápise aj prostredníctvom emailu. V prípade, že nevediete adresu doručenia v tuzemsku, kataster bude s vami komunikovať prostredníctvom úradnej tabule na okresnom úrade.

Odstraňovanie chýb na katastrálnom úrade bude možné už len dodatkom. V prípade, že v kúpnej zmluve budú chyby, už nebudú môcť byť opravené osobnou opravou, ale len dodatkom ku kúpnej zmluve. Návrh na vklad naopak bude stále možné opraviť osobnou opravou. List vlastníctva, kde

vznikla plomba prebiehajúcim konaním, mohol vytiahnuť na právne účely z katastra len majiteľ nehnuteľnosti. Po novom tak bude môcť urobiť ktokoľvek a za poplatok 8 Eur mu bude poskytnutý výpis z listu vlastníctva na právne účely.

Najväčšia zmena, ktorá najviac ovplyvní životy fyzických osôb bude spočívať v tom, že po novom katastrálny odbor musí vymazať záložné právo do 5 dní namiesto 60 dní. Avšak z našich skúseností vyplýva, že zatiaľ katastrálny úrad túto lehotu nestíha pri všetkých konaniach.

REALITNÁ KANCELÁRIA
GRAHAMS

Marián Tomko, MBA

Radi Vám zodpovieme Vaše otázky týkajúce sa realít, ktoré prosím zasielajte na tomko@grahams.sk.

Autor: Marián Tomko, MBA (www.grahams.sk)

Digital Paint Academy

DIGITÁLNA AKADEMIA SO ZAMERANÍM NA PODPORU A ROZVOJ PRIRODZENEJ KREATIVITY PRE DETI OD 3 ROKOV AŽ PO VEK 14 ROKOV A PRE DOSPELÝCH.

Akadémia ponúka kreatívne stretnutia pre deti, dospelých, rodiny, prípravu na talentové skúšky a prednášky. Vďaka akadémii je stať sa miestom, kde všetci dostanú príležitosť kreatívne sa rozvíjať na vysokej profesionálnej úrovni. Momentálne ponúkame 10 základných smerov a to:

- kresba a maľba začiatníci,
- kresba a maľba pokročilí,
- ilustrácia od začiatku,
- komiksová kresba,
- modná-fashion kresba,
- počítačový-grafický dizajn,
- reklamná fotomontáž,
- digitálna art kresba,
- art direction a online design.

Sme tu ale aj pre dospelých, ktorí sa rozhodli zmeniť povolanie a hľadať ich to smerom k digitálnemu dizajnu. Sme tu pre rodiny s deťmi s kreatívnymi témami, pre začínajúcich podnikateľov, pre ktorých ponúkame tematické prednášky o branding, digitálnom marketingu a veľa iného...

Viac info na našej stránke www.digitalpaintacademy.com. Tešíme sa na vás!

TALENTOVANÁ HOKEJISTKA - EMMA PLANKENAUEROVÁ

Aké talenty skrývajú Jarovce? Už sme zopár talentovaných detí a mladých ľudí z Jaroviec predstavili a radi v tom pokračujeme. Tentokrát to je rozhovor s Emmou Plankenauerovou, žiačkou 8.A. triedy na ZŠ Jarovce, ktorá má čerstvých 14 rokov. Okrem iného nám prezradila, že voľného času má naozaj málo a rada ho trávi s kamarátkami v meste alebo na nákupoch. ☺

Emma, kedy si stála prvýkrát na korčuľiach a ako si sa dostala k hokeju?

Na korčuľiach som prvýkrát stála ako trojročná na bágry v Rusovciach. K hokeju som sa dostala, keď pán farár Mário Orbán začal spolu s mojou mamou organizovať „korčuľovanie“, prenajímali sme si ľadovú plochu na „mojom“ terajšom zimnom štadióne v Petržalke v Ovsíši. Najprv som korčuľovala spolu s ostatnými deťmi, ale potom sa mi zapáčilo hrať s chalanmi hokej. A tak ma raz oslovil pán Pinček (majiteľ klubu), či nechcem prísť pozrieť na tréning hokejistov. Začínala som trochu neskoro, mala som už 10 rokov. Postupne som prešla všetkými skupinami až k starším žiakom. V tejto sezóne hrám za starších žiakov, na hostovaní hrám za HK Ružinov.

Kedy mávaš tréningy a ako si vieš zorganizovať čas na hokej a školu?

Tréningy mávam 5 až 6 krát do týždňa (niekedy aj 2 za deň) z toho 2 krát ráno. Keď mám tréning pred školou, tak sa mi vstáva oveľa ľahšie ako do školy ☺. Nie je to pre mňa ťažké skĺbiť školu a hokej. Zatiaľ je to v pohode, známkym mám výborné a učitelia mi to tolerujú. Okrem toho chodím 2 krát za týždeň na tréningy aj do ŠKP (športový klub polície), kde trénujem s dievčatami, ktoré sú seniorské reprezentantky a niektoré z nich hrávali aj v zahraničí, takže tam získavam veľa skúseností.

Na akom poste hráš?

V reprezentácii hrám obrancu a v klube väčšinou centra, aj keď tréner ma dáva aj do obrany. Mne to je v podstate jedno, baví ma každý post.

Ako si sa prepracovala do slovenskej reprezentácie?

Do repre som nakukla prvýkrát tento rok v marci, keď mi prišla nominácia na výcvikový tábor U16. O pár mesiacov neskôr, v auguste, mi prišla nominácia na medzinárodný turnaj v Púchove. A to už nebola „šestnásťka“ ale „osemnásťka“ z čoho som bola dosť prekvapená, ale veľmi som sa tam tešila. Následne sa v septembri a októbri konal výber na novembrový turnaj U18 do nemeckého Bad Tölzu. Vybrali ma. Bol to môj prvý turnaj v zahraničí a onedlho idem na ďalší do českého Zlína/Turnaj olympijských nádeji Vyšehradskej 4 v Česku (Zlín). Môj najbližší cieľ je momentálne dostať sa na majstrovská sveta, ktoré budú v januári v Rakúsku.

Hrávaš radšej v tíme s chalanmi alebo v repre s dievčatami?

Hrať v tíme s chalanmi je v pohode, vôbec mi to nevadí, aj keď som tam jediná baba. Hmm... a neviem či sa mi lepšie hrá s chalanmi alebo babami. Každý hokej je v niečom iný. Chalanský je rýchlejší - na všetko máš menej času - a babský je už viac taký taktickejší - aj kvôli tomu, že tie baby sú o dosť staršie.

Aký je tvoj hokejový vzor?

Hokejových vzorov mám viac - každý je dobrý v niečom inom. Ale medzi také najväčšie patria: Toews, Pastrňák, Crosby a McDavid.

Čo by si odkázala deťom, ktoré chcú začať s hokejom?

Nech to skúsia a určite ich to bude baviť. Je to krásny šport. Spoznajú nových ľudí a budú mať super kolektív. V neposlednom rade sa dá vďaka tomu precestovať svet.

ZABAVME SA SPOLU

		3						
	7			5	3			
	8			4	7	3	5	9
		5						
		1	5	3	6			4
		7					1	6
3	1	4						
	2			7	8			
	5					9	4	2

SUDOKU

Dve rôzne sudoku a predsa sú si niečím podobné. Zistite čím.

5	4					6	2	7
		9		5	3			
		2						9
2	6	5						
	9		5	3	6			
						5	1	6
		4				7	6	8
		6		7	8		3	
		8				9		

Ing. Vladislav Poluch

FUTBAL: tabuľky po jesennej časti ligy 2018/2019

V.liga senióri S5A							
poradie	družstvo	Z	V	R	P	skóre	body
1	ŠK Nová Dedinka	13	8	3	2	41:18	27
2	FK Dúbravka	13	8	3	2	37:15	27
3	FK ŠK Danubia Hrubý Šúr	13	8	2	3	41:19	26
4	TJ Jarovce	13	8	2	3	38:18	26
5	Lokomotíva DNV B	13	8	2	3	31:31	26
6	MŠK Kráľová pri Senci	13	6	2	5	30:31	20
7	MKF Slovan Záh. Bystrica	13	6	2	5	27:31	20
8	ŠK Igram	13	6	1	6	26:28	19
9	TJ Malinovo	13	4	6	3	26:21	18
10	ŠK Krasňany	13	5	2	6	22:24	17
11	ŠK Hamuliakovo	13	3	3	7	19:27	12
12	OŠK Chorvátsky Grob	13	2	1	10	20:43	7
13	ŠKO Miloslavov	13	2	1	10	11:38	7
14	MŠK Iskra Petržalka	13	1	2	10	7:32	5

Mladší žiaci MZM							
poradie	družstvo	Z	V	R	P	skóre	body
1	FC Ružinov	15	13	2	0	132:4	41
2	ŠK Tomášov	15	13	1	1	121:14	40
3	TJ Malinovo	15	11	3	1	88:24	36
4	MFK Záhorská Bystrica	15	10	3	2	90:24	33
5	MŠK Iskra Petržalka	15	10	3	2	75:10	33
6	FK Slovan Ivanka pri D.	15	11	0	4	74:15	33
7	FKM Devínska Nová Ves	15	7	2	6	60:44	23
8	TJ Jarovce	15	6	1	8	52:50	19
9	TJ Rovinka	15	5	3	7	53:61	18
10	NMŠK 1922 Bratislava B	15	5	2	8	49:54	17
11	FA Lafranconi FTVŠ UK	15	5	1	9	47:57	16
12	SFC Kalinkovo	15	4	2	9	40:56	14
13	MŠK Senec C	15	4	1	10	27:122	13
14	FC Petržalka D	15	3	0	12	37:74	9
15	SDM Domino D	15	1	0	14	11:214	3
16	FK Mariathal	15	0	0	15	14:147	0

Mladší dorast (MD3R - U17)							
poradie	družstvo	Z	V	R	P	skóre	body
1	FC Petržalka B	11	8	3	0	45:6	27
2	MFK Rusovce	12	8	2	2	35:13	26
3	NMŠK 1922	12	8	1	3	42:15	25
4	Lokomotíva DNV	11	6	3	2	33:16	21
5	FK Dúbravka	12	4	1	7	23:47	13
6	FC Stupava	11	3	2	6	16:24	11
7	SDM Domino B	11	3	1	7	26:30	10
8	FC Ružinov	12	3	1	8	19:39	10
9	TJ Jarovce	12	2	0	10	20:69	6

Starší žiaci SZM							
poradie	družstvo	Z	V	R	P	skóre	body
1	FK Slovan Ivanka pri D.	12	10	2	0	77:2	32
2	TJ Jarovce	12	10	2	0	67:7	32
3	MŠK Senec B	12	8	2	2	70:12	26
4	ŠKO Miloslavov	12	8	0	4	27:24	24
5	FK Vajnory	13	7	0	6	39:41	21
6	FK Družstevník Blatné	13	3	1	9	27:68	10
7	SDM Domino B	12	2	1	9	15:65	7
8	NMŠK 1922 Bratislava B	13	2	0	11	15:58	6
9	FK Dúbravka	13	2	0	11	16:76	6
10	FC Stupava(odstúpené)	0	0	0	0	0:0	0

Prípravka U11 PMA3							
poradie	družstvo	Z	V	R	P	skóre	body
1	FK Rača Bratislava B	10	9	0	1	74:12	27
2	TJ Jarovce	10	7	1	2	35:22	22
3	FKM Devínska Nová Ves	10	7	0	3	53:23	21
4	FK Lamač	10	6	1	3	37:27	19
5	Lokomotíva DNV	10	3	2	5	22:39	11
6	MFK Rusovce	10	3	1	6	19:32	10
7	TJ Čunovo	10	1	2	7	11:49	5
8	SDM Domino C	10	0	1	9	12:59	1